

okumak gibisi yok

Antikçağ'ın Kütüphanelerini Tanımak İster misiniz?

Okulun kütüphanesi kalabalıktı. Anlaşılan kitap kulübünün sergisi ilgi çekmişti. Çocuklar bir haftadır uğraşıyorlardı ve iyi hazırlanmışlardı doğrusu. Sergide ilginç fotoğraflar ve bilgiler yer alıyordu. İlk kütüphaneler nerelerde kuruldu? Bu kütüphanelerin işlevi neydi? Antik kütüphanelerde hangi kitaplar bulunuyordu?

Asurbanipal Kütüphanesi

İlk kütüphanelerin nerelerde kurulduğunu anlamak için ilk kentlerin nerelerde kurulduğuna bakmak gerekir. Çünkü kütüphaneler kent kültürünün ve medeniyetin bir parçasıdır. Tarihteki ilk kentlerin, ilk medeniyetlerin kurulduğu yerlerden birinin Dicle ve Fırat nehirleri arasında bulunan ve Mezopotamya adı verilen bölge olduğu tahmin ediliyor. Asurlular da Mezopotamya medeniyetlerinden biri. Asur kraliyet ailesinin özel kütüphanesi olan Asurbanipal Kütüphanesi'nde çok sayıda mektup, yönetim ve hukukla ilgili resmi belgeler ve resmi yazışmalar bulunduğu biliniyor. Bu kütüphane daha çok bir arşiv niteliğinde.

Siz kişisel belgelerinizi nasıl saklıyorsunuz?
Arşivinizde hangi belgeler var?

İlk Kitaplar

İlk kitapların kâğıda basıldığını mı düşünüyorsunuz? Kâğıdın henüz bulunmadığı dönemde, ilk kütüphanelerin kurulduğu Mezopotamya medeniyetlerinde kil tabletler kullanılırdı. Bu tabletlerde üçgenlerden ve çizgilerden oluşan çivi yazısı kullanılıyordu. Çivi yazısı tahta çubuklar kullanılarak kil tabletlere yazılıyordu. Peki bu kil tabletlerde neler anlatılıyordu? Ticaret, tarım, tıp, din, hukuk, doğa, edebiyat, hatta yemek tarifleri...

Celsus ve Timgad Kütüphaneleri

Roma İmparatorluğu döneminde, krallar kentlerinin zenginliğini göstermek için görkemli binalar yaptırırlardı. Elbette bu binalar arasında kütüphaneler de vardı. Ülkemizde İzmir'de bulunan Efes antik kentindeki Celsus Kütüphanesi ve Cezayir'in Timgad antik kentindeki Timgad Kütüphanesi mimari açıdan göz alıcıdır. Bu kütüphanelerdeki kitaplar el yazmasıydı ve papirüs adı verilen kâğıt rulolar şeklindeydi. Bu rulolar özel kutularda saklanıyordu.

Celsus Kütüphanesi'nde bir kütüphaneci olsaydınız o zamanki kitapları, yani papirüs rulolarını nasıl saklardınız?

İskenderiye Kütüphanesi

Antikçağ'ın en büyük kütüphanelerinden biri de Mısır'ın İskenderiye kentinde bulunan ve kentle aynı adı taşıyan İskenderiye Kütüphanesi'ydi. Kütüphane okuma salonları, derslikleri, toplantı odaları ve bahçesiyle âdeta bir araştırma merkezi olan İskenderiye Müzesi'nin bir parçasıydı. Bu kütüphanede Öklid, Arşimet, Batlamyus, Erasisratos gibi Antik Yunan tarihinin önemli biliminsanlarının çalıştığı biliniyor.

Bir biliminsanı için kütüphanenin önemi nedir sizce?